

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňujícímu dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., nelze upřítí částečné oprávněnosti. Dle Šu 1323 obč. zák. musí obnoven býti předešlý stav, aby se škoda nahradila, a jen tehdy, když toto obnovení nelze provést, dlužno nahraditi poškozenému odhadní cenu. Obnovení předešlého stavu znamená, vrátiti touž věc aneb při zastupitelných věcech předati poškozenému jinou věc téhož druhu. Tím plní se, o co zákonodárce na prvním místě usiloval nařízením, by byl obnoven předešlý stav. V tomto případě žalovaný ani netvrdil, že by nebylo možné, předati žalobci na místě poškozených kalhot nové kalhoty z téže látky a že takové látky již vůbec není. Náhrada věcí je tedy možná a kalhoty nelze považovati za věc nenahraditelnou. Odevzdáním opravených kalhot a zaplacením částky 160 Kč není obnoven předešlý stav, neboť žalobce měl před poškozením bezvadný oblek, kdežto dle rozhodnutí nižších soudů měl by pouze bezvadný kabát a bezvadnou vestu a nemohl by se dle znaleckého posudku vzhledem k poškození kalhot ani volně pohybovati. Jelikož není prokázáno, že prvotní nárok dle Šu 1323 obč. zák. na obnovení předešlého stavu není splnitelným, není žalobce povinen, spokojiti se s jiným způsobem náhrady škody. Názor odvolacího soudu, že obnovení předešlého stavu je vyloučeno proto, že není možným, by poškozené kalhoty byly uvedeny ve stav nepoškozený, odpovídá ovšem technickým a fysickým pravidlům, avšak nikoli duchu občanského zákona o náhradě škody, jenž, jak výše doličeno, předpisuje v první řadě náhradu in natura. Slušelo se proto dovolání částečně vyhověti a žalovaného odsouditi, by předal žalobci do 4 týdnů (§ 409, druhý odstavec c. ř. s.) proti odevzdání poškozených kalhot nové kalhoty z téže látky. Jinak dovolání není odůvodněno. Žalobce alternativního nároku na zaplacení částky 1700 Kč neodůvodnil po zákonu a nevěděl, že podkladem této žádosti jest alternativní závazek žalovaného, naopak tvrzením, že náhrada in natura jest možná, podkopával půdu alternativní žádosti o zaplacení uvedené částky. Že zde nejde o alternativní zmocnění ve smyslu Šu 410 c. ř. s., jest zřejmo z doslovu žalobní žádosti. Nižší soudy zamítly tento alternativní nárok jako část žalobní žádosti, aniž by si žalobce byl do toho stěžoval. Žalovaný navrhoval, by žaloba byla zamítnuta, v čemž jest obsažen též návrh na zamítnutí alternativního nároku na zaplacení částky 1700 Kč. V tomto směru bylo tedy dovolání zamítnouti.

Čís. 2600.

Byl-li za bagatelního sporu o peněžitou částku učiněn mezitimní určovací návrh podle Šu 236 (§ 259) c. ř. s. s oceněním hodnoty přes 100 Kč, lze o obou nárocích rozhodnouti týmž rozsudkem; co do onoho platí pak předpisy o opravných prostředcích řízení bagatelního, co do tohoto předpisy o opravných prostředcích řízení řádného.

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 491/22.)

V řízení o žalobě na zaplacení pojišťovací premie 37 Kč 35 h vznesl žalovaný mezitimní návrh na určení, že pojišťovací smlouva není po právu a ocenil zájem na sporu 400 Kč. Procesní soud první stolice týmž rozsudkem jednak uznal ohledně nároku na zaplacení 37 Kč 35 h podle žaloby, jednak zamítl mezitimní určovací návrh. O dovolací soud odvolání ve věci samé odmítl, vyhověl mu však co do výroku o mezitimním určovacím návrhu a uznal právem, že pojišťovací smlouva není po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Dovolání směřuje proti oné části rozsudku druhé stolice, pokud odvolání žalovaného co do hlavního výroku bylo zamítnuto správně odmítnuto a proti výroku o útratách. V prvním směru rozhodl odvolací soud ve smyslu Šu 473 c. ř. s. usnesením a měl býti tudíž proti tomuto usnesení podle Šu 519 čís. 1 c. ř. s. podán rekurs, nikoli dovolání. Totéž platí o výroku o útratách, který jest jen důsledkem odmítnutí odvolání. Sluší proto dovolání přes jeho nesprávné pojmenování pokládati za rekurs, který však není odůvodněn. Při roku dne 11. dubna 1922 podal zástupce žalovaného — nikoli žalobcův, jak se v dovolání tvrdí — mezitimní návrh na zjištění právního poměru podle Šu 236 a 259 odstavec druhý c. ř. s. a ocenil zájem na sporu 400 Kč. Toto ocenění může se samozřejmě vztahovati jen na spor o návrhu na zjištění právního poměru, nikoli na spor o zaplacení 37 Kč 36 h s přísl., poněvadž ocenění sporu při pohledávkách peněžitých jest nepřipustno, jak vyplývá z Šu 56 odstavec druhý j. n. Následkem toho zůstal spor o zaplacení 37 Kč 35 h s přísl. sporem bagatelním a soud první stolice rozhodl správně odděleně o nároku na zaplacení peněžité částky a o návrhu na zjištění právního poměru. Výrok o zaplacení 37 Kč 35 h s přísl. mohl býti tudíž brán v odpor jen z důvodu Šu 477 čís. 1—7 c. ř. s. Poněvadž žalovaný žádného z těchto důvodů v odvolání neuplatňoval, bylo odvolání co do této části rozsudku první stolice soudem odvolacím právem odmítnuto. Jest sice pravda, že tím povstala anomalie v tom smyslu, že žalovaný jest odsouzen zaplatiti žalující pojišťovací společnosti pojišťovací premii, ač je zároveň pravoplatně zjištěno, že pojišťovací smlouva není po právu. Žalovaný, jenž návrh na zjištění tohoto právního poměru podal, měl zároveň ve smyslu Šu 236 c. ř. s. navrhnouti, aby o existenci právního poměru bylo rozhodnuto mezitimním rozsudkem ve smyslu Šu 393 c. ř. s. Odděleným jednáním o tomto návrhu bylo by se shora zmíněné anomalii předešlo. Avšak tím, že soud rozhodl o obou nárocích současně, nestal se rozsudek zmatečným, poněvadž § 236 c. ř. s. současné rozhodnutí o obou nárocích v jednom rozsudku připouští.

Čís. 2601.

Kdo zakoupil těžbu dřeva na stojato, jest povinen hraditi příspěvek k fondu umělých hnojiv (zákon ze dne 22. prosince 1920, čís. 683 sb. z. a n.) a moučnou dávku (opatření Stálého výboru ze dne 25. srpna 1920, čís. 494 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 8. května 1923, Rv II 513/22.)